

Egy alkotmányellenes(?) – munkaügyi jogvitát eldöntő – jogegységi határozat keletkezése és hatása a nyugdíjbiztosítás rendszerében

Mint az egyik első¹ – a 4/2007. Közigazgatási-polgári jogegységi határozat² utólagos normakontrol alapján történő megsemmisítését – indítványozó személy döntöttem úgy, hogy a hivatkozott jogegységi határozat keletkezése és a nyugdíjbiztosítás gyakorlatában kifejtett hatása, valamint az alkotmányossági szempontokból történő elemzése méltó lehet e – főleg gyakorlati problémákat elemző – folyóirat olvasói figyelmének felkeltesére. Az Alkotmánybíróság a Legfelsőbb Bíróság által 2007. december 17. napján hozott 4/2007. KPJE jogegységi határozata elleni beadványomat a 94/B/2008. számon iktatta³ és ezt követően számos⁴ hasonló tartalmú indítvány keletkezett több szerv⁵ és személy által. (A dolgozat írásakor az Alkotmánybíróság még nem bírálta el az indítványokat.) Álláspontom szerint a jogegységi határozat utólagos normakontrollal történő alkotmánybírósági vizsgálata lehetőségének kifejtése szükségtelen, hiszen az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata⁶ szerint – mivel a Legfelsőbb Bíróság által lefolytatott jogegységi eljárás a bírói hatalom önálló jogszabály-értelmezéséből ered és ennek eredménye a jogegységi határozat, mely a bíróságokra nézve kötelező, így „quasi normaalkotó tevékenységről” van szó, mely az „élő jogot” keletkezteti – a jogegységi határozat (lényegében az „élő jog”) utólagos normakontrollal történő felülvizsgálata jogrendszerünkben megengedett. Ezen gyakorlatnak megfelelően a jogegységi határozat esetében esetről-esetre történő vizsgálat eredményeként kell eldönteni, hogy az adott jogegységi határozat önálló jogszabályi tartalommal eloldódott-e az értelmezett jogszabálytól, vagy nem. Ha a jogegységi határozat az értelmezett jogszabály(ok)tól önálló normatív tartalommal eloldódott, abban az esetben lehetséges az utólagos normakontrollal történő vizsgálata.⁷ Esetünkben – ahogy a tanulmányban majd kifejtésre kerül – a 4/2007. KPJE nem csak eloldódott normatív tartalmat (azaz önálló normát) alkotva azoktól a jogszabályoktól, melyek helyes értelmezésével egységes joggyakorlatot kellett volna, hogy kialakítson, hanem mindezen túlmenően ezen jogszabályokkal szemben ellentétes rendelkezéseket hozott zavart keltve ezzel a társadalombiztosítási és munkaügyi jogvitákban eljáró bíró-

¹ Az Alkotmánybíróság az egy héttel korábban postán feladott indítványomat 2008. január 24. napján érkezette, mely így harmadik lett a hasonló tartalmú beadványok sorában.

² A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati idejébe a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban töltött tanulmányi idő beszámításáról, a továbbiakban: 4/2007. KPJE.

³ Az indítvány megtekinthető: www.mkab.hu/inditvanyok.

⁴ A tanulmány megírásáig megközelítőleg nyolcvan.

⁵ Például a Fővárosi Munkaügyi Bíróság több folyamatban lévő pert felfüggesztett és a jogegységi határozatot megküldte az Alkotmánybíróság számára alkotmányos aggályát kifejezve.

⁶ 57/1991. (XI. 8.) AB hat. IV. fejezete.

⁷ 42/2005. (XI. 14.) AB.

ságok ítélkezési gyakorlatában. Mindezen megállapítások alátámasztásaként a jogegységi határozat által szabályozni kívánt nyugdíjbiztosítási intézmények (szolgálati idő, szolgálati viszony a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban történő képzésben résztvevők esetében) rövid történeti-szabályozási háttérének bemutatását követően a jogegységi határozat megszületése körülményeinek felderítése után annak alkotmányellenességét kívánom bizonyítani, majd végezetül a 4/2007. KPJE a bíróságok – különös tekintettel a Legfelsőbb Bíróság – ítélkezési gyakorlatában kialakított hatását mutatom be.

I. Szabályozási-történeti háttér

A jogegységi határozat által értelmezni kívánt nyugdíjbiztosítási jogintézmények szabályozási háttérének ismertetése előfeltétele a felvázolt probléma elemzésének.

A szakközépiskolai, illetve a szakmunkás intézményekben folytatott tanulmányok szolgálati időként történő elismerhetősége volt az alapvető probléma, melynek feloldása céljából vált szükségessé a Legfelsőbb Bíróság által lefolytatott jogegységi eljárás. A szakmunkás tanuló oktatási intézményekben folytatott tanulmányok nyugellátás megállapítása szempontjából szolgálati időnek minősültek⁸ tekintettel arra, hogy a rájuk vonatkozó jogszabályi rendelkezések⁹ alapján a szakmunkástanulókkal az oktatási intézmény/munkáltató tanulószerveződést kötött és a társadalombiztosítási nyilvántartás felé bejelentette őket, illetve megfizette utánuk a tb. járulékot. Mindezek alapján megállapítható, hogy ezen szempontok alapján a szakmunkástanulók társadalombiztosítási jogállása megegyezett a munkavállalókéval. A jogalkotó 1976-ban elhatározta,¹⁰ hogy az egyes szakmák területén tapasztalható szakmunkás dolgozók hiányát nem újabb oktatási intézmények létrehozásával, illetve a már létezők bővítésével orvosolja, hanem azzal, hogy meghatározott szakközépiskolákat egyes szakmák oktatására feljogosít. Itt ki kell hangsúlyozni, hogy csak egyes szakközépiskolák folytathatták meghatározott szakmák oktatását¹¹. A gyakorlatban a jogalkotó szándéka úgy valósult meg, hogy a jogszabályban megjelölt tanintézmények egyes (szakmunkás) szakmák oktatásával is foglalkoztak szakközépiskolai képzés mellett. Azonban ezek a tanulók (akik szakmunkásképzésben vettek részt ilyen intézményekben) után a szakközépiskola, vagy munkáltató megfizette a tb. járulékot a tanulószerveződésben foglalt ösztöndíj alapján és a társadalombiztosítási nyilvántartásba való bejelentési kötelezettségnek is eleget tett, míg a szakközépiskolai képzésben részt vevő hallgatók után (tanulószerveződés hiánya folytán) nem. A szakközépiskolában folytatott tanulmányok nem minősültek (jelenleg sem) szolgálati időnek tekintettel arra, hogy nem történt meg a tanulók bejelentése a társadalombiztosítás felé,

⁸ Az 1995. évi szabályozástól csak bizonyos feltételek teljesülése esetében.

⁹ Lásd az 1970. január 1. napjától hatályos, a szakmunkásképzésről szóló 1969. évi VI. törvényt, valamint az 1958. évi 9. tvr-t.

¹⁰ A szakközépiskolák és a gyakorlati képzésben közreműködő vállalatok együttműködéséről, valamint a szakközépiskolákban folyó szakmunkásképzés egyes kérdéseiről szóló 1019/1976. (VI. 24.) MT határozat (a továbbiakban: MT hat.)

¹¹ A szakközépiskolákban folyó egyes szakmunkásképzésről szóló 14/1976. (XII. 1.) MüM-OM együttes rendelet (a továbbiakban: MüM-OM együttes rend.) 1. sz. melléklet.

illetve járulékfizetés sem történt utánuk. Azonban a nyugdíjbiztosítási ágazat jogszabályai ezen külön intézményesült oktatási formát (szakközépiskola szakmunkás képzést végez) nem említik.

II. A 4/2007. KPJE meghozatalának kiváltó oka, körülményei

Az alapvető problémát az okozta, hogy az ország területén több személy, akik egyrészt szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában folytattak (szakmunkás) tanulmányokat, illetve másrészt olyanok is, akik csak és kizárólag szakközépiskolai képzésben vettek részt, öregségi nyugdíj (vagy szolgálati idő) megállapítása iránti igényt terjesztett elő nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnél, illetve fegyveres szervek hivatásos állományú tagja¹² élt ilyen jellegű kérelmekkel a munkáltatója felé. Így egyszerre társadalombiztosítási és munkaügyi perek is folytak az említett jogviták bírósági felülvizsgálattal történő eldöntése végett, de eltérő eredménnyel, azaz egymásnak ellentmondó ítéletek keletkeztek. A Legfelsőbb Bíróság munkaügyi perben keletkezett ítélet¹³ felülvizsgálata során hozott ítélete¹⁴ kimondta, hogy a szakközépiskolában folyó szakmunkásképzésben részt vevő hallgató a szakmunkástanulókkal egyező társadalombiztosítási jogállásban állt, hiszen az esetükben (ahogy a perbeli tényállás adatai alapján is) az ösztöndíjat fizető iskola/vállalat a tb. járulékot utánuk megfizette, illetve a társadalombiztosítási nyilvántartás felé az adatszolgáltatást annak idején teljesítette. A Legfelsőbb Bíróság ebben az ítéletében mindezek mellett az MT határozat 12/e. pontjára hivatkozott, mely szerint a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák tanulóinak társadalombiztosítási jogállása megegyezett a szakmunkástanulókéval. Az álláspontom alapján ez az ítélet teljesen megfelel a jogszabályi rendelkezéseknek, hiszen az akkoriban hatályos¹⁵ társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. tv. (a továbbiakban: T.) 10. § (1) bek. e) pontja alapján a szakmunkástanuló a biztosítottak körébe tartozott és az 54. § (1) bek. d) pontja szerint a szakmunkástanuló jogviszony szolgálati időnek minősült.¹⁶ Ezen legfelsőbb bírósági ítélettől eltérve a Gyulai Munkaügyi Bíróság a 3.M.363/2007/4. számú ítéletével a felperes szakközépiskolában folytatott tanulmányai szolgálati időként történő elismerésére irányuló keresetet elutasította azzal indokolva a döntését, hogy az MT határozat nem minősül jogszabálynak, hanem az állami irányítás egyéb jogi eszközének, így annak tartalma csupán kormányzati elhatározás, így az MT 12. e) pontját¹⁷ nem lehet ítéletet

¹² Esetükben a munkáltató fegyveres szerv állapítja meg mind a nyugellátást, mind a szolgálati viszony tartamát.

¹³ A másodfokon eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.507/2006/3. számú ítélete.

¹⁴ Mfv.II.11.019/2006/6.

¹⁵ Az 1975. évi II. tv. 1997. december 31. napjáig volt hatályos, 1998. január 1. napjától felváltotta a társadalombiztosítási nyugellátásokról szóló 1997. évi LXXXI. tv.

¹⁶ 1996. január 1. napjától módosult a jogszabályi rendelkezések szövege, a szakmunkástanuló jogviszony abban az esetben minősült szolgálati időnek, ha a tanulóval a szakképző intézmény tanulószerveződést kötött és az ösztöndíj után a járulékfizetés és a társadalombiztosításba történő bejelentés megtörtént. 1996. január 1. napját megelőzően a szakmunkástanulókkal kötelező volt a tanuló szerződés megkötése, ezt követően azonban már nem, ezért kellett módosítani a hivatkozott jogforrás rendelkezéseit.

¹⁷ Ezen rendelkezés szerint: „a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák tanulóinak társadalombiztosítási jogállása megegyezik a szakmunkástanulókéval.”

megalapozó jogforrásnak tekinteni. A felperes az ítélet ellen a Legfelsőbb Bírósághoz fordult felülvizsgálati eljárás iránti kérelmet benyújtva. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának vezetője jogegységi eljárás lefolytatását indítványozta abban a kérdésben történő állásfoglalás kialakítása céljából,¹⁸ hogy a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati ideje számításánál a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában töltött tanulmányi idő szolgálati időként elismerhető-e tekintettel arra, hogy az országban az első, és másodfokú bíróságok döntései az MT határozat többféle értelmezése révén nem egységesek. A jogvita eldöntése céljából hozta meg 2007.12.17. napján a Legfelsőbb Bíróság Jogegységi Tanácsa a 4/2007. Közigazgatási-polgári jogegységi határozatát, melynek indítványoztam az Alkotmánybíróság által utólagos normakontrollal történő megsemmisítését annak alkotmányellenességére hivatkozva.

III. A 4/2007. KPJE tartalma

A jogegységi határozat rendelkező része szerint: „A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati idejébe a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban töltött tanulmányi időt az 1019/1976. (VI. 24.) MT határozat 12. e) pontja alapján szolgálati időként be kell számítani.” Ez az elvi jelentőségű rendelkezés – tekintettel arra, hogy a hivatkozott MT határozat 12. e) pontjához (mely szerint a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák tanulóinak társadalombiztosítási jogállása megegyezik a szakmunkástanulókéval) tartozó jogalkotói kijelentés szerint a végrehajtására a 14/1976. (XII. 1.) MüM-OM rend. szabályait kell alkalmazni – abban a tekintetben helytálló, hogy a tényleges szakmunkástanuló időtartam – függetlenül az oktatási intézmény jellegetől – szolgálati időnek minősül. Azonban ez a rendelkező rész a teljes – intézményben töltött – tanulmányok időtartamát szolgálati időnek minősíti, holott a gyakorlatban a diák általában a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában 3 évet szakmunkás tanulói jogviszony keretében töltött el, majd ezt követően 2 év alatt szakközépiskolai végzettséget szerzett érettségivel egyetemben. Ezután a jogegységi határozat kifejti, hogy munkaügyi jogvitát hivatott eldönteni, hiszen a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak munkaügyi jogvitáik eldöntése során hozott egymással ellentétes tartalmú ítéletek miatt került sor a jogegységi eljárás lefolytatására. Ugyanakkor arra is utal, hogy a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. tv. (a továbbiakban: Hszt.) 1.§, 326. és 328.§-aiba foglalt rendelkezései alapján megállapítható, hogy egyaránt munkajogi és társadalombiztosítási szabályokat foglalt össze a jogalkotó a Hszt.-ben, ezen speciális szabályozás, illetve a munkavállalók sajátos helyzete (fegyveres szerv hivatásos állományú tagja) miatt és ezen okból kifolyóan a 9/1997. (II. 12.) BM rendelet 56. § (1) és (2) bek. megállapítja, hogy a szolgálati idő megállapítása, módosítása, illetve nyugellátás megállapítása is a munkáltatói jogkör gyakorlójának (fegyveres szerv: pl. rendőrség, tűzoltóság, stb.) hatáskörébe tartozik. Mely munkáltató döntése ellenében benyújtott kereset elbírálása a munkaügyi bíróságok hatáskörébe tartozik munkaügyi perben. (Ennek kihangsúlyozása azért bír jelentőséggel,

¹⁸ 1997. évi LXVI. tv. (a továbbiakban: Bszi.) 29. § (1) bek. a) és a 31. § (1) bek. a) pontjai alapján

mivel a munkaügyi bíróságok hatáskörébe tartozik a társadalombiztosítási határozatok bírósági felülvizsgálata is. Azonban ebben az esetben társadalombiztosítási perben történik a jogvita, míg esetünkben munkaügyi perben.) A leírtakon felül utal arra a jogegységi határozat, hogy a Hszt. és az azt megelőzően¹⁹ hatályban volt 1971. évi 10. tvr. szabályozása szerint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati idejével, illetve nyugellátása megállapításával kapcsolatosan részben (elsődlegesen) a rájuk irányadó speciális (pl. Hszt.), részben (secunder) az általános („civil” munkaviszonyban állókra vonatkozó) jogszabályokat²⁰ kell alkalmazni. A továbbiakban ezt a gondolatmenetet folytatva – meglehetősen félreérthetően – kifejti a jogegységi határozat azt, hogy a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak azért minősül szolgálati időnek a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban folytatott teljes tanulmány időtartama (nem csak a szakmunkás, hanem a szakközépiskolai jogviszony is), mivel ez az általános (azaz a „civilekre” vonatkozó társadalombiztosítási) egykori és jelenlegi jogszabályok alapján is annak minősül. A leírtak mellett kitér arra is a jogegységi határozat, hogy a következetes alkotmánybírósági gyakorlat szerint valamely szabályozás MT határozatban történő előírása önmagában nem alkotmányellenes a Jat. alapján, csak abban az esetben, ha az ellentétes magasabb szintű jogforrással, vagy magával a Jat. valamely rendelkezésével. Így formai szempontból nem kifogásolható, hogy a jogvita minisztertanácsi határozat alkalmazásával kerüljön rendezésre. Végezetül kijelenti a jogegységi határozat, hogy „...a szakmunkásképzést nyújtó szakközépiskolai tanulóviszonyban eltöltött idő a szakmunkás tanulóviszonyban eltöltött idővel azonosan a biztosítottak körébe tartozást, és egyben a szolgálati idő megszerzését is jelentette.” Meggyőződésem, hogy főleg ez a megállapításával okozta a jogegységi határozat a zavart a jogvitát elbíráló bíróságok ítélkezési gyakorlatában és emiatt merül fel az alkotmányellenesség kérdése is.

IV. A jogegységi határozat alkotmányellenessége

Ahogy a tanulmány bevezetésében már utaltam rá, az Alkotmánybíróság jogegységi határozat utólagos felülvizsgálatát azért végezheti el, mivel annak tartalma alkotja az „élő jog”-ot, mely kötelező a bíróságokra nézve. Azonban az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ezt az „élő jog”-ot a jogegységi határozat jogértelmezésével nem derítheti fel, nem találhatja meg, azaz a vizsgált norma többfajta értelmezési lehetőségei közül nem választhatja ki azt, hogy melyik a helyes és alkotmányos. Hiszen „az Alkotmánybíróságnak az Abtv. szerint a bírói, jogalkalmazási gyakorlat alkotmányosságának a vizsgálatára nincs hatásköre. Ez egyfelől azt jelenti, hogy – ha a jogszabálynak többféle értelme van és azt a jogalkalmazási gyakorlat sem csak egyféleképpen értelmezi – az Alkotmánybíróság az egységes jogalkalmazás kialakítására nem hozhat jogértelmező döntést, mert ezzel a Legfelsőbb Bíróság hatáskörét vonná el.”²¹ Mindazonáltal ha a Legfelsőbb Bíróság a jogegységi határozatával kinyilatkoztatta az „élő jog”-ot, abban a

¹⁹ 1996. szeptember 1. napja előtt.

²⁰ Legfőképpen a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvényt (a továbbiakban: Tny.)

²¹ 57/1991. (XI. 8.) AB IV. fejezete.

pillanatban az már alkotmányossági szempontok alapján utólagos normakontrol eszközzel vizsgálható. Esetünkben – a véleményem szerint – a jogegységi határozatból nem derül ki az, hogy pontosan mi a döntés, azaz mi az élő jog. Hiszen nem világos, hogy a jogegységi határozatban mely réteg alkotja a személyi hatályt, illetve több fogalom sem tisztázott. Tehát nem egyértelmű a, hogy pontosan mi is az élő jog. Álláspontom szerint – ahogy a továbbiakban majd kifejtem – ez már önmagában is alkotmányosértő, hiszen a jogegységi eljárás az intézményesült céljával (bíróságok ítélkezése egységességének biztosítása) ellentétesen zavart kelt a jogalkalmazás során.

A fent leírt logikai gondolatmenet alapján szükségesnek éreztem, hogy kiderüljön az, hogy pontosan mi is a jogegységi határozatban manifestálódott „élő jog”. Mivel azonban ezt az Alkotmánybíróság nem hozhatja létre, ezért az indítványom elején kezdeményeztem, hogy az Alkotmánybíróság keresse meg a Legfelsőbb Bíróságot az „élő jog” felderítése céljából, mely ezután alkotmányossági szempontból vizsgálat tárgyát képezheti majd.

Tehát az Alkotmánybíróságnak a Legfelsőbb Bírósághoz címzett megkeresésben az alábbi kérdések feltevését javasoltam:

1. A 4/2007. KPJE címzettje (személyi hatály) a fegyveres szerv hivatásos állományú tagja és a fegyveres szerv, tehát csak és kizárólag rájuk vonatkozik a jogegységi határozat, vagy a „civil” személyekre is?
2. Az előző kérdéssel összefüggésben a jogegységi határozat munkajogi jogvitában (fegyveres szerv – annak hivatásos állományú tagja) vagy társadalombiztosítási jogvitában (nem hivatásos állományú, azaz „civil” személy – nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv) alkalmazható, illetve esetleg mindkettőben?
3. A jogegységi határozat azon a kifejezésen mit ért, hogy „fegyveres szerv hivatásos állományú tagja szolgálati ideje”? A Hszt.-ben szereplő szolgálati viszonyt, vagy a Tny.-ben szereplő szolgálati időt? (Fogalomzavar tapasztalható a jogegységi határozatban, erre a későbbiekben majd kitérek.)
4. A jogegységi határozat értelmezése szerint a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában folytatott tanulmány további szolgálati időnek (szolgálati viszony-nak) történő elismerés iránti igény elévülhet-e, és ha igen mely időtartam elteltét követően? (A társadalombiztosítási jogvita esetében az elévülésim idő eltér a munkajogi jogvita esetében történő elévüléstől a szolgálati idő tekintetében.)

Az indítványom e részénél felvettem annak a lehetőségét, hogy a Legfelsőbb Bíróság a megkeresésre küldött válaszát amennyiben az Alkotmánybíróság megküldi a szá-momra, abban az esetben kiegészítem az indítványomat.

Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybírósághoz címzett beadványomban a jogegységi határozat alkotmányellenességének megjelölésénél legfőképpen az Alk. 2. § (1) bek. és a 47. § (2) bek.-ben foglaltak sérelmére hivatkoztam, célszerűnek tartom az álláspontom ezen struktúra alapján történő kifejtését.

IV.1 A jogegységi határozat alkotmányellenessége az Alk. 2. § (1) bek. tükrében

Az alkotmányos alapelv szerint: „A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata²² szerint az Alkotmányban tételesen szereplő jogállam alapértékének sérelme önmagában is megalapozza a norma alkotmányellenességét. A jogállamiság intézménye több elemből áll. Ilyen – az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint is – nélkülözhetetlen elem a jogbiztonság. „A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó köteletségévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.”²³

A jogegységi határozat a szolgálati idő jogintézményével foglalkozik, mely a nyugelátásoknak egyrészt jogosultsági feltétele, másrészt azok mértékét is meghatározza. A fent idézettek szerint a szolgálati időnek mint jogintézménynek a jogalanyok számára egyértelműnek, világosnak, és előre kiszámíthatónak kell lennie, hiszen alapvető érdeke minden állampolgárnak, hogy előre lássa a nyugdíjazásának lehetőségét (arra való jogosultság megszerzését) illetve annak mértékét. Tehát amennyiben bármely norma ezen jogintézményt bizonytalanná tesz, az alkotmányossági kérdést vet fel. A fentieken túlmenően jogegységi határozat rendelkezései nem értelmezhetőek egyértelműen.

A határozat érdemi része szerint:

„A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati idejébe a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban töltött tanulmányi időt az 1019/1976. (VI. 24.) MT határozat 12.e) pontja alapján szolgálati időként be kell számítani.”

A fenti rendelkezés szerint a fegyveres szerv hivatásos állományú tagjának (értelemszerűen) a hivatásos szolgálati idejébe (a helyes kifejezés szolgálati viszony lenne) a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban töltött teljes tanulmányi időt be kell számítani.

Tehát ezek alapján a jogegységi határozat csak és kizárólag abban az esetben alkalmazandó (személyi hatály), ha a fegyveres szerv megállapítja a hivatásos állományban álló tagjának a hivatásos szolgálati idejét (helyesen: szolgálati viszonyát). A jogegységi határozat ezt az álláspontot támasztja alá azzal is, hogy azon kérdésre, mely szerint el kell dönteni, hogy a felvetett kérdés (fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati ideje) munkaügyi jogvita (ebben az esetben fegyveres szerv állapítja meg a hivatásos állományú

²² 9/1992. (I. 30.) AB

²³ 9/1992. (I. 30.) AB

tagjának az értelemszerűen hivatásos szolgálati idejét), vagy az társadalombiztosítási jogvita (melyben a nyugdíjbiztosítási szerv határozatával állapítja meg a szolgálati időt), azt a választ adta, hogy munkaügyi jogvitáról van szó. Egyébként fegyveres szerv hivatásos állományú tagja esetében a fegyveres szerv jár el mind a hivatásos szolgálati idő, mind a nyugellátás megállapításának esetében. A jogegységi határozat a továbbiakban kifejti, hogy a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának a hivatásos szolgálati idejét egyrészt az őrájuk speciálisan vonatkozó jogszabályok, másrészt az általános társadalombiztosítási jogszabályok alapján kell megállapítani. Tehát a szolgálati idejüket a hivatásos állományba vétel napjától kell beszámítani, valamint ezen időtartamon kívül (így a hivatásos állományba való belépést megelőző előtt is) azt az időt, mely a munkaviszonyban álló dolgozókra irányadó nyugdíjbiztosítási szabályok szerint jogszerző időnek számít. Tehát a hivatásos szolgálati időbe beszámít a hivatásos állományba lépés előtti időtartamból az, mely az általános társadalombiztosítási szabályok alapján „általános” szolgálati időnek minősül. E rendelkezésével a jogegységi határozat a saját érdemi részében foglaltakkal ellentétesen azt sugallja, hogy a hivatásos állományúak esetében azért minősül szolgálati időnek a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában eltöltött valamennyi tanulmányi idő, mivel az az általános társadalombiztosítási szabályok alapján is szolgálati időnek minősül, tehát ezen időszak a nem fegyveres szervek hivatásos állományában álló általános munkavállalók esetében is szolgálati idő, így esetükben, tehát társadalombiztosítási jogviszonyban is alkalmazni kell a jogegységi határozatot. A fentiek alapján a jogegységi határozat önmagával kerül ellentmondásba. Hiszen a rendelkező részében foglaltak szerint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagja és a munkáltatója, a fegyveres szerv közötti munkajogi jogviszonyt kívánta rendezni, de közben a társadalombiztosítási jogvitában irányadó általános szabályokra hivatkozik oly módon, hogy abba beavatkozva arra nézve normatív szabályt alkotott. A kettő jogviszony azért nem szabályozható csupán ugyanazon jogszabállyal és a jogvita sem dönthető el ugyanazon rendelkezéssel, hiszen azon túlmenően, hogy két különböző jogviszonyról (munkajogi kontra társadalombiztosítási) van szó, mindezen túlmenően két különböző és így külön szabályozási háttérrel bíró jogintézményről. Egyrészt a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának hivatásos szolgálati idejéről (szolgálati viszony), másrészt az általános munkavállalók általános szolgálati idejéről. A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának hivatásos szolgálati idejébe (szolgálati viszony) olyan időtartamok is beletartoznak („ágazati kedvezményként”), melyek az általános foglalkoztatottak esetében nem azok. Ezért nem lehet a különböző jogviszonyokat ugyanolyan módon és jogszabályi rendelkezésekkel elbírálni szolgálati idő esetében. Tehát jogegységi határozat nem alkothat olyan élő jogot, mely alapján a két intézmény összemosható. Mivel ez ellentétes azokkal a háttér jogszabályokkal, illetve azok rendelkezéseivel, melyeket értelmezve egységes joggyakorlat kialakítása lenne a célja a jogegységi határozatnak. A jogegységi határozatnak azon elvi kérdést is rendeznie kellett volna, hogy csak a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának hivatásos szolgálati idejébe (szolgálati viszony), vagy az általános munkavállalók általános szolgálati idejébe is beletartozik bizonyos feltételek teljesülése esetén a szakközépiskolai szolgálati idő. De a jogegységi határozat – önmagával ellenmondásba keveredve – nem rendezi egyértelműen ezt a kérdést. Mindezekon túlmenően említést érdemel az is, hogy a Hszt. a személyi hatálya alá tartozó jogalanyok esetében következetesen a „szolgálati viszony” kifejezést mint kategóriát nevesíti, mely alapja többek között a rang, a fizetési

fokozat, valamint a nyugdíjazásnak is. Tehát fegyveres szervek hivatásos állományú tagjai esetében nem szolgálati idő, hanem szolgálati viszony az, ami alapja a fent felsoroltaknak. A jogegységi határozat, amikor esetükben notoriusan „szolgálati viszony” helyett „szolgálati idő” kifejezést használja, ezzel lényegében ezen személyek olyan jogintézményét kívánja rendezni, mely esetükben - a fegyveres szervek (munkáltató) és annak hivatásos állományú tagja (munkavállaló) közötti kontextusban – nem létezik.

A szolgálati idő és a szolgálati viszony nem csak a személyi kör eltérő volta miatt nem azonos kategória, hanem egyrészt a külön jogszabályi háttér miatt, másrészt azért, mert a kettő nem fedi egymást. Azaz amely időszak szolgálati viszonnak minősül, az nem feltétlenül szolgálati idő is egyben. Fegyveres szerv hivatásos állományú tagja esetében szolgálati idő akkor lehet alapja a nyugdíjazásnak, ha az adott személy elhagyja a fegyveres szervet, „civil” pályát választ és ezt követően „civil” személyként kéri a lakhelye szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szervtől a szolgálati ideje, vagy a nyugdíja megállapítását. Ebben az esetben azonban már számára nem is állapítható meg (fegyveres szerv által) szolgálati viszony, hanem csak és kizárólag (nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv által) szolgálati idő. Valamint nem a Hszt.-ben említett „szolgálati nyugdíj”, hanem a Tny.-ben leírt nyugellátás állapítható meg részére. Tehát a két jogintézmény (szolgálati idő, szolgálati viszony) két egymástól eltérő feltételek alapján megállapítható ellátások (szolgálati nyugdíj szemben az általános nyugellátásokkal) esetében minősül jogszervő tényezőnek. Így ezen ellentmondásossága miatt a jogegységi határozat jogbizonytalanságot eredményez. A fentiekén túlmenően a jogbiztonságnak alkotmányosan védett része a jogforrási hierarchia betartásának elve is. Az Alkotmány – fentebb felsorolt – jogforrási hierarchia betartásának követelményéről szóló rendelkezései való igaz, hogy nem említik meg a jogegységi határozatot, azonban – utalva az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatára – a jogegységi határozat „quasi normának” minősül, ezért – álláspontom szerint – esetében is alkotmányos követelmény az, hogy nála magasabb szintű normával (lényegében az összes Jat. által említett jogforrás) nem lehet ellentétes. Tehát illeszkednie kell a jogforrási hierarchiába. Egyébként már azáltal, hogy nem tekinthető alapvetően normának, mivel jogszabályokat értelmezve kell hogy biztosítsa a jogalkalmazás egységességét, alapvető követelmény, hogy sem az értelmezett, sem más egyéb jogszabállyal ellentétes rendelkezést nem tartalmazhat. Ellenkező esetben az adott jogszabály önmagával ellentétesen történő értelmezése történne, mely értelmezés egyébként kötelező a bíróságok számára. Ezáltal az adott jogegységi határozat az összes bíróság számára jogszabályokkal ellentétes gyakorlatot tenne kötelezővé. Ez kétséget kizáróan tartósan alkotmányellenes helyzetet teremt.

A Hszt. és a Tny. egyaránt törvények, melyek a jogforrási hierarchiában magasabb szinten helyezkednek el az Mt. határozatoknál. Tehát Mt. határozat nem lehet ellentétes törvénnyel. Azonban a jogegységi határozat az Mt. határozatra hivatkozik, illetve az alapján állapítja meg, hogy a tárgyidőszak szolgálati időnek minősül szemben a Tny. rendelkezéseivel. Ezáltal a jogegységi határozat sérti a jogforrási hierarchia alkotmányos követelményét. Mivel az álláspontom szerint abban az esetben is sérül a jogforrási hierarchia elve, ha az eljáró jogalkalmazó (esetünkben a Legfelsőbb Bíróság) a két egy-

másnak ellentmondó rendelkezések közül az alacsonyabb szintű jogforrásban foglaltakat fogadja el döntésének alapjául és az alapján hozza meg döntését. Esetünkben az alkotmányértést tovább súlyosbítja az a körülmény, hogy mivel a jogegységi határozat a jövőre nézve mindegyik bíróság számára kötelezően alkalmazandó, ezáltal a jogforrási hierarchia elvét megsértő egységes gyakorlat alakult ki, tehát alkotmányellenes „élő jog” jött létre, pontosabban hozott létre a Legfelsőbb Bíróság a 4/2007. KPJE-vel.

A Tny. 37. § (4) bek. szerint „Biztosítással járó jogviszony 1998. január 1. napját megelőző időtartamát az 1997. december 31. napján hatályos jogszabályok alapján kell szolgálati időként figyelembe venni.”

Az MT. Határozat 12.e) pontja hivatkozik a szakközépiskolákban folyó szakmunkásképzésről szóló 14/1976. (XII. 1.) MüM-OM együttes rendeletről, mely előírta a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák működését, illetve annak lehetőségét, 1977.01.01. napjától 1987-ig volt hatályban.

Ehhez hasonló rendelkezés nem volt hatályban 1997. december 31. napján és ebben az időpontban nem volt hatályban másik olyan jogszabály sem, mely kimondta volna azt, hogy szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában folytatott tanulmány szolgálati időnek minősülne.

Az MT határozat 12.e) pontja olyan jogszabályra (MüM-OM együttes rend.) hivatkozik, mely 1997. december 31. napján nem volt hatályban. Tehát a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában eltöltött tanulmányi időszak sem minősülhet ez alapján szolgálati időnek. Amennyiben a jogegységi határozat a fent leírtakkal ellentétesen a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjain kívül az általános munkavállalók esetében szolgálati időnek minősíti a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában eltöltött tanulmányi időt, abban az esetben a Tny. 37. § (4) bek.-el ellentétes normát alkotott. Jogegységi határozat jogszabály helyes értelmezésével biztosíthatja a bíróságok ítélezésének egységét, de ha az értelmezendő jogszabályt interpretálva azzal ellentétes jelentést létrehozva normát alkot, abban az esetben sérül az Alk. 2. § (1) bek.-ben leírt jogbiztonság elve, illetve a jogforrási hierarchia betartásának követelménye. A fentiekben túlmenően megjegyzem, hogy a 4/2007. KPJE kijelenti, hogy munkajogi jogvitáról van szó, melyben a felek a fegyveres szerv és annak a hivatásos állományú tagja. A jogegységi határozatban is történik rá utalás, hogy a Hszt. Az irányadó jogszabály, mely alapján a döntés megszületett és az ezen jogszabály hatálya alá tartozó személyek esetében kívánja a jogvitát a jövőre nézve rendezni.

Azonban a Hszt. szerint a fegyveres szerv hivatásos állományú tagjának szolgálati viszonyát maga a munkáltató állapítja meg az állományba vétel napjával. Tehát ezen időpontban dönt arról is, hogy mely korábbi „civil” időtartamok minősülnek szolgálati viszonnak. Ezen döntés ellen a fegyveres szerv hivatásos állományú tagja természetesen jogorvoslattal élhet. Itt azonban említést érdemel, hogy a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. tv. (a továbbiakban: Mt.) 11. § (1) bek.-hez hasonlóan a Hszt. 12. § (1) bek. szerint is az elévülési idő 3 év. Azaz „A szolgálati viszonnal kapcsolatos

igény – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – 3 év alatt évül el. Mindezek alapján a jogegységi határozat alapján csak és kizárólag olyan fegyveres szerv hivatásos állományú tagja számíttathatja hozzá a szolgálati viszonyához a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában eltöltött tanulmányi idejét, akinek a hivatásos állományba vétele óta még nem telt el 3 év, illetve aki ez iránt igényt nyújtott be megtámadva a fegyveres szerv első alkalommal (hivatásos állományba vétel) hozott döntését a meghozataltól számított 3 éven belül. Mindenki más esetében a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában eltöltött tanulmány szolgálati viszonyként való elismerésére irányuló igény elévült. Ezt a problémát sem rendezte a jogegységi határozat. Tehát a jogegységi határozat ellentétes normát alkotott a háttér jogszabály (Hszt.) rendelkezéséhez képest. A társadalombiztosítási jogvita esetében további szolgálati idő elismerése iránti igény soha nem évül el, az érintett azt bármikor vitathatja.²⁴ De a jogegységi határozat kijelenti, hogy munkajogi jogvitát kíván elbírálni. Az igény elévülését nem vette figyelembe. Az álláspontom szerint a Hszt. 12. § (3) bek. azon kitétele, mely szerint az elévülés 3 éven túl az akadály megszűnésétől számított 6 hónapon túl következik be, nem oldja fel a problémát, hiszen nem minősül akadálynak egy jogegységi határozat meg nem hozatala azon személyek esetében, akik nem éltek 3 éven belül az igénnyel. Azaz abban az esetben, ha kijelentenénk, hogy az olyan személy igénye, aki azt az elévülési idő kezdetétől számított 3 év alatt nem érvényesítette (igényelte, vitatta a döntést) az igényt, addig nem évül el, míg arra nézve jogegységi határozat nem születik mivel ez az akadály, mely őt az igénye érvényesítésében akadályozta és a jogegységi határozat meghozatala az akadály elhárulta, melyet követően 6 hónap elévülési idő áll a rendelkezésére, jogbizonytalanságot okozna és álláspontom alapján alkotmányellenes is lenne.

IV. 2. A jogegységi határozat ellentétes az Alk. 47. § (2) bekezdésével

A fenti rendelkezés szerint a Legfelsőbb Bíróság biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét a jogegységi határozatok meghozatalával. Ennek megfelelően a jogegységi eljárás célja az adott jogszabály helyes értelmezésével a jogkérdés eldöntése és iránymutatás adása a jövőre nézve. Így a jogegységi határozatnak egyértelműnek kell lennie. Azonban a 4/2007. KPJE többféleképpen is értelmezhető. Nem egyértelmű az, hogy milyen jogviszonyokat (társadalombiztosítási, vagy munkajogi) akart szabályozni a Legfelsőbb Bíróság, mi a személyi körre (fegyveres szervek hivatásos állományú tagjai, vagy „civiliek”) a határozatnak és az sem, hogy mi a szabályozás tárgya (hivatásos szolgálati idő, vagy „civil” szolgálati idő).

Tehát a jogegységi határozatból annak belső ellentmondásos volta miatt nem derül ki a személyi hatály, a szabályozás tárgya és az sem, hogy milyen jogviszony rendezését, elbírálását lenne hivatott egységesíteni. A jogegységi határozat a bíróságokra nézve kötelező, azonban nem derül ki a határozatból, hogy milyen jogvita elbírálása során, mely peres felek esetében alkalmazhatják. A jogegységi határozat ellentmondásos volta

²⁴ KK. 19.

miatt, annak a bíróságok által történő alkalmazása során egymással ellentétes ítéletek fognak születni, melynek eredménye szükségszerűen egy újabb jogegységi eljárás lefolytatása lesz.

A fentiek alapján a 4/2007. KPJE – ellentmondásossága miatt – újabb jogegységi eljárást eredményez. A Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozata amennyiben újabb jogegységi eljárást eredményez, abban az esetben nem teljesítette az Alk. 47. § (2) bek.-ben előírt kötelezettségét. Mindezekben túlmenően említést érdemel az a körülmény is, hogy a MüM-OM együttes rendelet 1977. január 1. napján lépett hatályba (rendelkezett arról, hogy szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák 1978. szeptember 1. napjától kerülnek felállításra) és 1987-ben hatályon kívül lett helyezve oly módon, hogy rendelkezés történt arra nézve, hogy azon tanuló, aki a rendelet hatálya alatt és alapján kezdte meg tanulmányait, ugyanilyen feltételek mellett befejezheti. Tehát 1978. szeptember 1. napjától 1990-ig lehetett ilyen jellegű oktatási intézményben tanulni. Az álláspontom szerint már önmagában az alkotmányosértő, hogy a tárgyidőszakra nézve, annak befejezését követően 18 év után születik meg a döntés arra nézve, hogy az milyen minősítés alá esik. Amennyiben ezen időtartamot a jogalkotó szolgálati időnek vagy szolgálati viszonyának el kívánta volna ismerni, abban az esetben ezt megtehetette volna jogszabály meghozatalával, illetve módosításával mind a tárgyidőszakban, mind azt követően. Azonban erre nem került sor. Sőt említést érdemel az is, hogy a Tny. 1998. január 1. napján lépett hatályba – felváltva a T.-t – *expressis verbis* úgy fogalmazott, hogy a hatályba lépését megelőző (1998. január 1. napja előtti) időtartamok szolgálati időnek való minősítésüket elbírálása esetében az 1997. december 31. napján hatályos jogszabályok alapján kell eljárni. Ha a jogalkotónak az lett volna a szándéka, hogy a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban eltöltött teljes tanulmányok idejét szolgálati időnek ismerje el, akkor minden bizonnyal ezen időtartamot a Tny.-ben az említett általános szabályozás alól kivette volna és kivételként nevesítette volna, vagy a T. 1997. december 31. napján hatályos szövegébe belefoglalta volna. Azonban egyik sem történt meg. Tehát az *interpretatio historica* (a norma történelmi, történeti értelmezése, melynek egyik célja a jogalkotó szándékának felderítése) jogszabály értelmezés módszerét használva kijelenthetjük, hogy az akkori és jelenleg hatályos jogszabályok alapján a jogalkotónak nem volt célja az, hogy a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban eltöltött tanulmányokat szolgálati időnek ismerje el. A jogegységi határozat az itt leírtakkal ellentétes normatív szabályozást alkotott egyrészt a tárgyidőszakot követő 18 évvel, másrészt az átfogó 1997-98-as „nyugdíjreformot” követő 10 évvel később. Az álláspontom szerint önmagában már ez sérti az alkotmányban megfogalmazott jogbiztonság elvét. Elképzelhető, hogy a jogegységi határozatot meghozó bírói tanács úgy vélte, hogy a jogegységi határozattal az egykori és jelenlegi jogalkotó „mulasztását” (rendelkezés arról, hogy a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban eltöltött tanulmányi idő tartama szolgálati időnek minősüljön) kívánja rendezni, azonban ez súlyosan jogszabálysértő, illetve alkotmányosértő, mivel a jogrendszerünkben a jogegységi eljárásnak ez nem lehet a szerepe, célja.

V. A jogegységi határozat hatása a munkaügyi bíróságok ítélkezési gyakorlatában

Ahogy az indítványban már hivatkoztam rá, a jogegységi határozat alkotmányellenessége abban is megnyilvánul, hogy zavart kelt a bíróságok ítélkezési gyakorlatát illetően. A 4/2007. KPJE keletkezését követő néhány hónapon belül már több egymásnak ellenmondó ítélet jött létre a jogegységi határozat alkalmazása során. Csak Baranya megyében mind munkaügyi, mind társadalombiztosítási perben láthattuk ennek példáját. A Pécsi Munkaügyi Bíróság munkaügyi perben elutasította a fegyveres szervek hivatásos dolgozóinak keresetét, melyben a szakközépiskolában töltött tanulmányaikat akarták szolgálati viszonynak elismertetni. Ugyanakkor a Baranya Megyei Bíróság másodfokon eljárva több esetben megváltoztatta az első fokú bíróság ítéletét és a jogegységi határozat alkalmazásával elismerte a felperesek igényét, azaz megállapította, hogy szakközépiskolában eltöltött időszak szolgálati viszonynak minősül. Több alkalommal olyan szakközépiskolai tanulmányokat is elismert a másodfokon eljáró bíróság szolgálati viszonynak fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának, mely a MüM-OM együttes rendelet hatályba lépését megelőző (1977. január 1. előtti) időszak volt, tehát mely időszakban még nem léteztek szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák. Ahogy már említettem szakmunkásképzést folytató szakközépiskola mint intézmény 1978. szeptember 1. és 1990 közötti időszakban létezett (1987-ben megszüntették az ilyen jellegű oktatást, de aki már elkezdte, az még befejezhette a tanulmányait). Ennek megfelelően több másodfokú ítéletben szakközépiskolában folytatott tanulmányok időszaka lett elismerve szolgálati viszonynak a jogegységi határozat alapján arra hivatkozva, hogy ez az időszak az általános társadalombiztosítási jogszabályok (Tny., Tbj.) alapján is szolgálati időnek minősülne. Ehhez képest a Pécsi Munkaügyi Bíróságon társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránti perben a bíróság több jogerős (a tb. perben ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye, a közléssel jogerős) ítéletével is kimondta, hogy az 1978. szeptember 1. és 1990 közötti időszakon kívül folytatott szakközépiskolai tanulmány eleve nem ismerhető el szolgálati időnek, hiszen ezen időtartamon kívül nem létezett szakmunkásképzést folytató szakközépiskola. Más esetekben arra hivatkozott a bíróság, hogy járulékfizetés hiányában nem ismerhető el a szakközépiskolai tanulmány, hanem csak és kizárólag azon időtartam, melyben a tanuló a szakközépiskolában szakmunkásképzésben vett részt.

Mindezek alapján az indítványomat 2008. március 28. napján kiegészítettem a fentiek alapján arra hivatkozva, hogy a jogegységi határozat már a meghozatalát (2007. december 17.) követő 2-3 hónapon belül zavart okozott a bíróságok ítélkezési gyakorlatában.

VI. A Legfelsőbb Bíróságnak a 4/2007. KPJE értelmezése tekintetében kialakított gyakorlata

A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárás során már alkalmazta a jogegységi határozatot munkaügyi per felülvizsgálata során. 2008. október hónapjában hozta meg a BH

2007. 285. sz. határozatát, mely szerint „A szakközépiskolai képzés időtartama szolgálati idő (4/2007. KPJ)”. Tehát a Legfelsőbb Bíróság a jogegységi határozattal kinyilatkoztatt „élő jog” szerint járulékfizetés nélkül elismerhető szolgálati idő a szakközépiskolai tanulmányok esetében. Mivel BH-ról van szó, amennyiben bármely bíróság ítélet hozatal során el kíván ettől térni, köteles jogegységi eljárást kezdeményezni. Tehát a 4/2007. KPJE az Alkotmányban megfogalmazott követelménnyel szemben (jogegységi határozat célja a bíróságok jogalkalmazásának egységességének biztosítása) újabb jogegységi eljárást indukál.

A felsorolt indokok alapján megállapítható, hogy rendkívül fontos lenne az Alkotmánybíróság minél gyorsabb eljárása, azonban erre még nem került sor, csak az eljáró alkotmánybíró kijelölésére. Egyébként a Fővárosi Munkaügyi Bíróság számos pert, melyben a 4/2007. KPJE-t kell alkalmazni felfüggesztett és az Alkotmánybírósághoz fordult. Egyébként az is indokolja az alkotmánybíróági eljárás sürgősségét, hogy míg erre nem kerül sor, addig a Magyar Köztársaság területén számtalan perben elismerik a munkaügyi bíróságok a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának a szakközépiskolában eltöltött tanulmányi idejét szolgálati viszonynak, mely alapján e személyek 3-4 évvel korábban kérhetik a szolgálati nyugdíj megállapítását, illetve ennyivel korábban kerülnek magasabb fizetési fokozatba és amennyiben utólagosan az Alkotmánybíróság megsemmisíti a 4/2007. KPJE-t, abban az esetben bár a Pp. 262/A.§ és a 360-363.§-ai alapján perújításnak van helye, azonban kérdéses, hogy e döntést (számtalan megállapított szolgálati nyugdíjat, magasabb fizetési fokozatot) mely jogalkalmazó, illetve munkáltató (fegyveres szerv) meri vállalni. Így álláspontom szerint a munkaügyi bíróságok akkor járnak el helyesen, ha az ilyen jellegű pereket felfüggesztik és az Alkotmánybírósághoz fordulnak normakontrollt kérve.

Elaboration of an unconstitutional labor law judgment of the Supreme Court and its influence on the pension insurance system

The article describes and analyses a judgment (4/2007 KPJE) of the Supreme Court. The main question in this case was whether the time when pupils in the 70's and 80's participated on practical education in the school counts as a time for getting entitlement to pension insurance. In the first part of the study the author describes the legal and historical background of the decision. The second chapter demonstrates the circumstances and reasons which led to the decision. Subsequently, the third part gives a description of the content of the case. The next section concentrates on the constitutional examination of this decision. It analyses in detail, whether the decision contravenes Art. 2 para. 1 of the Constitution due to the lack of predictability of the legal decision. The fifth part calls attention to the controversial influence of the decision on the jurisdiction in labor law and social insurance law cases. Finally, the author indicates the practice of the Supreme Court in similar cases.